

การเห็นภัยในวัฏสงสาร

หลวงปู่สิงห์ทอง ฐมฺมวโร

การพูดธรรมะทางด้านศาสนา ถ้าหากเราไม่มีศรัทธาความ
เชื่อความเลื่อมใส ไม่ได้ตั้งใจประพฤติปฏิบัติ ไม่รู้แจ้งเห็นชัดใน
อรรถในธรรม มันก็ไม่เกิดสาระประโยชน์อะไรให้ ฟังก็รำคาญ
กาย รำคาญใจ เพราะไม่มีรสชาติ เหมือนคนป่วย ถ้าไม่รับ
อาหาร ถึงอาหารนั้นจะมีอยู่ ความนึกอยาก ความหิว มันไม่มี
คือธาตุไม่รับ อาหารจะมีรสชาติเอร็ดอร่อยขนาดไหน ถ้าธาตุไม่
รับให้มันก็ไม่เกิดสาระ ใส่ปากเข้าไปมันจะอาเจียน เพราะธาตุ
ไม่รับ

นี่จิตปุณฺณคนหนาทั่วไปก็ทำนองเดียวกัน ถึงธรรมะนั้นจะ
ยังมีอยู่คงเส้นคงวาตลอดมาก็ตาม แต่พวกเหล่านั้นเป็น
เหมือนกันกับคนป่วย ไม่นึกอยากอะไร เพราะธาตุชั้นมันไม่รับ
อาหารให้ ให้ฟังก็เบื่อหู เอาไปนึกคิดนิดหน่อยก็เหน็ดเหนื่อย
โดยมากฟังแล้วก็ทิ้งไป ไม่ได้เก็บเอาไว้วินิจฉัยว่าผิดถูกชั่วดี
อย่างไร ควรประพฤติกาย วาจา ใจ ของตัวอย่างไร จึงจะได้ซึ่ง

ความสงบสุข ความนึกคิดในส่วนเหล่านี้ไม่มี มีแต่สิ่งภายนอก
ยั่วยุ ให้พวกเราเพลิดเพลिनมัวเมาลุ่มหลงเรื่อยไป คิดอย่างนั้น
ปรุงอย่างนี้ ฉลาดแหลมคมทางชั่ว ทางเสีย ทางเป็นพิษเป็นภัย
แก่จิตใจของตัวเอง แต่เื่องเวลา มีคบบอดในการที่จะแก้ไข กำจัดขับไล่
ความชั่วเสียต่างๆออกจากใจของตัวเอง

เหตุนี้พวกเราจึงเวียนว่ายตายเกิดตลอดมา ทั้งๆที่ทุกคน
ไม่ใช่เกิดมาเพียงชาติเดียวเท่านั้น คงเคยเกิด เคยตาย เคย
ประสบพบเห็นพระพุทธเจ้า และได้สดับรับฟังธรรมจากพระ
โอรสของพระองค์มาเหมือนกัน แต่ความเลื่อมใสศรัทธาที่จะ
นำมาพิจารณาแกกิเลสตัณหาของตัวเอง มันไม่มี มันจึงไม่ดีไม่เด่น
ให้ เลยเรื่องชั่วเรื่องเสียต่างๆเลยติดกายติดใจตลอดมา ฟัง
ธรรมะก็ฟังพอเป็นพิธี ถือว่าเราแก่เฒ่าแล้วไม่เข้าวัดเข้าวา ผู้เล็ก
เด็กแดงเค้าก็จะติฉินนินทา ต้องเข้าวัดเข้าวากับเขา เขาจะได้ไม่
ดูถูกดูหมิ่น ถึงวันพระวันศีล ก็บ่ายหน้าเข้าวัดเข้าวา แต่จะมา
พิจารณาอรรถธรรมสังฆารของตัวนั้น ไม่ค่อยจะมีโอกาสเวลาให้

เพราะใจมันพุ่งปรุงไปแต่เรื่องนอก มาอยู่ในวัดในวาก็คิดถึง การ
ถึงงาน ถึงบ้านถึงช่อง ถึงข้าวถึงของ ถึงลูกถึงหลาน

โอกาสเวลาที่เราได้มาพักผ่อนหย่อนใจ ไม่มีงานอะไร
ภายนอก ลูกหลานเค้าก็อยู่บ้านอยู่ช่องของเขา ข้าวของก็อยู่
ตามเรื่องของข้าวของ เรามีโอกาสที่จะพิจารณาสังขารว่า
ร่างกายนี้ แต่ก่อนเก่าเราก็เป็นหนุ่มเป็นสาว หน้าตาเปล่งปลั่ง
อยู่ที่ไหนก็น่าดู กำลังวังชาก็แข็งแรง ทำการทำงานอะไรก็
คล่องแคล่ว แต่บัดนี้ร่างกายของเราผ่านวัน เดือน ปี มา เค้า
ไม่ได้เรียกว่าหนุ่มว่าสาวเสียแล้ว เค้าเรียกว่าผู้เฒ่า ผู้แก่ ตัวของ
ตัวเองก็เห็น เป็นพยานว่าสังขารร่างกายนี้ มันไม่จีรังยั่งยืน มัน
แปรมันปรวนไปตามสภาพของมัน ตลอดถึงกำลังกายที่เคย
แข็งแรงก็อ่อนเพลียไป ทำอะไรก็ไม่สนใจปรารถนา เรื่อง
เหล่านี้ถ้าหากเรานำมาพิจารณา มันก็เกิดธรรมะในจิตใน
ใจ เกิดผลดั่งเวช ทำให้จิตวกเข้ามาหาอรรถหาธรรม ไม่มัวเมา
เฝ้าคิดไปในเรื่องอื่น จนลืมหลงตัวของตัว

แต่นี้มีโอกาสนี้เข้ามาวัดมาว่า แทนที่จะพินิจพิจารณาสังขาร
ร่างกาย แต่จิตใจไม่ได้มาเกี่ยวข้องกับธรรมะ อยู่กับธรรมะก็ไม่
เกิดอะไรให้ ก็เพราะรูปธรรม นามธรรม ก็คือกายคือใจ เป็นเรื่อง
ธรรมะ พระพุทธเจ้าก็ไม่ได้เอาธรรมะมาจากที่ไหนมาสอนกาย
สอนใจของตัวเอง ครูอาจารย์ท่านไปประพฤติปฏิบัติ ท่านก็
พิจารณาภายในซึ่งเป็นบ่อเกิดของอารมณ์สัญญา นานาชนิด
ท่านรู้ ท่านฉลาด ก็ฉลาดในการละ การบำเพ็ญ เข้าใจชัดเจน
ตามเป็นจริงในสิ่งชั่วสิ่งดีต่างๆ ไม่ได้มีความรู้ความฉลาดมาจาก
สถานที่อื่น นี่เป็นเรื่องธรรมะ ผู้ประพฤติปฏิบัติจะต้องดู จะต้องรู้
จะต้องสนใจ ถึงจะเกิดผลประโยชน์ให้ ไม่อย่างนั้นมันก็ไม่เกิด
ประโยชน์อะไรกัน ฟังธรรมะก็เหมือนฟังเสียงนกเสียงหนู เสียง
สัตว์มันร้อง พอมันหยุด มันก็หมดความหมาย

นี่ท่านจะแสดงอะไรให้ฟัง ผิดถูกชั่วดี เราฟังแล้วไม่ได้เก็บ
ทำนำไปประพฤติปฏิบัติ พินิจพิจารณา มันก็เลยไม่เกิดความ
ฉลาดอะไรให้ จิตใจที่เคยโง่งงอยู่อย่างไร มันก็โง่งงอยู่ต่อไป
ไม่เห็นภัยในวัฏสงสาร เห็นว่าเกิดมาแล้ว หน้าที่เกิดก็เกิดไป

หน้าที่กินก็กินไป หน้าที่นอนก็นอนไป ส่วนสังขารร่างกายที่มัน
หมดไปทุกวี่ทุกวันนั้นไม่ได้คิดมาบวกลบคุณหารกันดู อายุของ
เราที่ล่วงไป ก็วันที่เดือนก็ปีมาแล้ว เราไม่ได้คำนึงคำนวณถึง ถึง
คำนึงคำนวณก็คำนวณอยากจะได้อันนั้น อยากจะได้อันนี้
อยากจะทำสิ่งอื่นไป ไม่ได้คำนวณถึงว่า อายุมันหมดไปขนาด
นั้น คุณความดีที่เราสะสมมาจะมีอะไรบ้าง จากนั้นไปจะกี่วัน กี่
เดือน กี่ปี เราจะเป็นผี เค้าไม่เรียกว่าคน เค้าจะห้ามไปสูंप่าช้า สูंप
เตาเผา หรือสูंपหลุมฝังเท่านั้น ได้อะไรกันในการเกิดของตน ได้
พิจารณาเพื่อศึกษาหาทางในธรรมะ มันไม่ค่อยมี เหตุนั้น
มันจึงเียงอยู่ตลอดเวลา ตาเห็น หูได้ยินก็ไม่ได้คิด ได้นึก ได้ฝึกตัว
ของตนให้เป็นธรรม นี่เรื่องของพวกเรามันเป็นอย่างนั้น ถึงพระ
อรหันต์อรหันต์จะมาเป็นร้อยเป็นพัน เพราะจิตใจของเราท่านมัน
มืดบอด มันก็ไม่เห็น นิสัยปุณฺณคนหนาโดยมากมันเป็นท่านอง
นั้น

แต่พระพุทธเจ้า หรืออริยเจ้า ท่านก็อาศัยเรื่องเหล่านี้
นำมาพิจารณา เห็นอะไรก็นำมาสอนกายสอนใจของท่าน

เป็นโอบนยิโก อย่างท่านพูดเอาไว้ในตำรับตำรา ที่พระไปอยู่โคน
ไม้ เห็นใบไม้มันร่วงลงมาจากต้นของมัน ท่านก็นำมาพิจารณา
เทียบธาตุขันธ์ แต่ก่อนใบไม้ใบนี้ ที่ยังไม่แก่ ยังไม่เหลือง มันเกิด
ขึ้นมาอย่างไร แล้วเติบโตมาได้ได้อย่างไร จนกระทั่งมันแก่มัน
เหลืองมันหล่นนี้ มันมีเวลาระยะเวลาอยู่กี่วันกี่เดือน มันจึงเป็นไป
แบบนี้ สังขารร่างกายของเราก็ทำนองเดียวกัน เบื้องต้นเกิด
ขึ้นมาอย่างไร สมัยปัจจุบันเป็นอย่างไร ต่อไปจะเป็นอย่างไร
ท่านใคร่คิดให้เป็นอรรถเป็นธรรมสอนใจเพราะรูปทุกอย่างที่เกิด
มาได้ มันก็สลายไปได้ ดับสูญไปได้ นี่คือการสอนใจของท่าน ให้
วกเข้ามาภายใน สัมกับว่าธรรมะเป็นโอบนยิโก คือน้อมเข้ามา
สอนใจของตัว

ถ้าคนสนใจพิจารณาสังขารร่างกายก็ดี พิจารณาสิ่งต่างๆ
เพื่ออรรถเพื่อธรรมนั้น คนนั้นไม่จน ไปสถานที่ใดไม่จนอรรถจน
ธรรม จะนั่งอยู่นอนอยู่ ตาคูหูฟัง เป็นอรรถเป็นธรรมทั้งนั้น พอ
นำสิ่งเหล่านั้นมาใคร่คิดเพื่อแก้ไขจิตใจที่ข้องติด แต่คนที่ไม่ได้
สนใจ ไม่ได้ใคร่คิดในเรื่องของอรรถของธรรม จะแบกตำราของ

ธรรมท่วมศีระะไป กายใจของเขาก็ไม่เป็นธรรมให้ เพราะนั้น
ตำราของธรรม ไม่ใช่ตัวของธรรม ตัวของธรรมคือกาย คือใจ ที่
จะประพฤติปฏิบัติไปตามสิ่งที่ท่านแนะนำท่านสอนเอาไว้ ผู้ติดผู้
ข้อง ผู้เศร้าผู้หมอง ผู้ยึดผู้ถือ ก็คือเรื่องของใจ ถ้าใจไม่รู้แจ้งเห็น
จริงในสิ่งต่างๆ มันก็ละไม่ได้ ถอนไม่ออก

ฉะนั้นจึงควรพิจารณาชำระใจของตัว ไม่มีโอกาสเวลา
ที่จะกลับไปเป็นเด็กอีกได้ เมื่ออายุแก่ขนาดนี้แล้ว นึกไปคิดไป
ถึงอารมณ์เก่าที่ผ่านมาในอดีต ว่าเราเคยสุขเคยทุกข์ เคย
เพลิดเพลินอย่างนั้นอย่างนี้ มันก็ไม่มีอะไรดีขึ้น เพราะอดีตมัน
ผ่านมา อนาคตยังไม่ถึงก็ทำนองเดียวกัน อย่าไปคิดไปปรุงให้
มันยุ่งหัวใจ พิจารณาแก้ไขปัจจุบัน มันติดข้องเรื่องอะไร ก็แก้
ไขมัน นี่คืเรื่องธรรมที่พระพุทธเจ้าทรงสอนผู้ประพฤติปฏิบัติ ดู
ภายใน ดูใจของตัว ถ้าไม่ดูก็ไม่รู้ว่ามันชั่วมันดี ถ้าดูก็รู้ ว่ามันเป็น
อย่างนั้นอย่างนี้ ควรปรับปรุงแก้ไขอย่างไรก็แก้ไขกันไป ธรรม
เป็นสิ่งที่แก้ไขจิตใจให้สะอาด ผู้ที่มีธรรมอยู่ในจิตใจ อยู่ในตัว

ของตัว จิตใจสะอาด เมื่อจิตใจสะอาดก็สามารถมองเห็นสิ่ง
ต่างๆชัดเจน

จิตใจที่สกปรกโสมมมันมันไม่สามารถที่จะมองเห็น
เหมือนกันกับน้ำขุ่น จะมีอะไรอยู่ในนั้น เราไม่สามารถที่จะ
มองเห็นเพราะมันขุ่น ถ้ามันใสแล้ว ตะกอนอยู่ในนั้นก็มองเห็น
อะไรตกลงไปนิดๆหน่อยๆก็เห็น นี่เค้าเอาของเน่าของเหม็นไป
หมักเอาไว้ มันก็มองเห็นไม่ได้ เพราะน้ำมันขุ่น น้ำใจของพวกเขา
เราขุ่นก็ทำนองเดียวกัน ที่มันจะใสได้เพราะอาศัยอะไร น้ำขุ่น
นั้นถ้าหากมีปัญญา ก็สามารถทำให้ใสได้ ด้วยอุบายวิธีต่างๆ เรา
จะนำมากรองหลายๆครั้งเข้า น้ำขุ่นนั้นมันก็สามารถใสได้
ไม่อย่างนั้นยิ่งปั่นน้ำขุ่นนั้นมันจะหมดไป พอไอระเหยออกไป
เป็นน้ำอีกนั้น มันไม่มีขุ่น มันใสมันสะอาด

อารมณ์สัญญาในจิตใจของเราที่ต้องกลั่นต้องกรองดูว่า
อะไรมันดีมันชั่ว เพื่อให้มันใสมันสะอาด มันจะรู้ว่าอันนั้นเป็น
ทุกข์เป็นโทษ อันนี้เป็นผลเป็นประโยชน์ มันจึงจะเกิดขึ้น เห็นขึ้น
เป็นขึ้นในจิตใจ ถ้าหากไม่กลั่นไม่กรอง เห็นว่าเรามีใจก็ใช้กัน

ไป แต่ใจเราชั่วเราเสียอย่างไร ผิดถูกอย่างไร ไม่ได้ใครคิด มันก็
แก้ผิดไม่ได้ เอาถูกไม่เป็น ทุกข์โทษมันก็เผาตัวเองอยู่ตลอดมา
แต่ความโลภ ความโกรธ ความหลง ที่มันเคยมีอยู่แต่ไหนแต่ไร
เข้าไปกระทบสิ่งที่มันชอบ มันก็เกิดความโลภอยากได้ขึ้น พอไป
กระทบสิ่งที่มันไม่ชอบ มันก็โกรธขึ้นเพราะความหลงของใจ
หากเรากลับ เรากรองจริงๆจังๆ มันใส มันทราบอันนี้มันอารมณ์
ชั่ว อารมณ์เสีย คิดไปก็ไม่เกิดสาระประโยชน์อะไรให้ นอกจาก
จะทุกข์จิตทุกข์ใจของตัวเอง มันทราบ

เมื่อมันทราบมันเห็นโทษ มันก็ไม่กล้าที่จะไปคิด ไม่กล้าที่จะ
ไปพูดไปทำ เหมือนกันกับคนทราบว่ามันนี่อสรพิษเห่า จงอาจ
ไม่ใช่ปลาไหลพอที่จะไปจับคอมันเล่น มันก็ไม่ทราบเพราะถือว่า
สิ่งนั้นมันเป็นอสรพิษ เมื่อถูกมันกัดเข้า เราจะต้องเกิดทุกข์เกิด
โทษ ไม่ตายก็คางเหลือองไป ไม่เกิดผลเกิดประโยชน์อะไรให้ ไม่
กล้าที่จะไปเล่น ไปเกี่ยวข้องกับมัน นอกจากจะสังหารมัน มันมี
อยู่นี่ ถ้าหากเราไม่ระวังรักษา เผลอเมื่อใดมันก็จะกัดตัวของเรา
ให้ได้เกิดทุกข์หรือถึงตายได้ พอเจอเข้า หาอาวุธสิ่งใดสิ่งหนึ่งมา

ประหัตถ์ประหารมัน ถ้ามีปืนก็เอาปืนยิงเสีย มีพร้ามีขวานมี
ค้อนก็ตีให้มันตายเสีย เมื่อมันตายไปแล้ว ถึงเขี้ยวถึงฟันมันจะมี
อยู่ ตัวของมันยังไม่เน่าเป็นธาตุดิน น้ำ ลม ไฟก็ตามมันก็ไม่
สามารถที่จะมาไล่ชบกัดเรา เพราะมันตาย

นี่ก็เลสตัณหาภายในจิตใจเรา ถ้าเราเห็นว่ามันก่อทุกข์ก่อ
โทษให้แก่ตัวของตัวจริงจังก็ทำนองนั้น ไม่กล้าที่จะไปเล่นไปคิด
ไปเกี่ยวไปข้องนอกจากจะประหัตถ์ประหารด้วยอุบายปัญญา
ศรัทธาความเพียรของตัวเท่านั้น เพราะถือว่าสิ่งเหล่านั้นเอาไว้ก็
ไม่ก่อประโยชน์อะไร นอกจากจะเป็นภัยแก่ตัวของตัว นี่ผู้มี
ธรรมะ ผู้ที่พิจารณาธรรมะ พิจารณาอย่างนั้น ท่านจึงมีความสุข
ความสงบ ทั้งๆที่รูป เสียง กลิ่น รส สัมผัส อารมณ์ อยู่ในโลกมัน
มีเหมือนกัน แต่ท่านไม่ลุ่มหลงติดข้องในสิ่งเหล่านั้น เพราะ
อาศัยจิตใจของท่านสะอาดกลั่นกรองแล้ว สะอาดแล้ว ตามีมันก็
ต้องเห็นรูป หูมีมันก็ได้ยินเสียง จมูกมีมันก็ถูกกลิ่นเหมือนกัน
แต่ไม่ได้ลุ่มหลงเพลิดเพลินไปในสิ่งเหล่านั้น นี่หมายถึงใจท่านที่
สะอาด เห็นสิ่งที่ไม่ดีหรือสิ่งที่ดีตามความจริงของมัน ว่าสิ่งนั้น

ควรเว้น สิ่งนี้ควรบำเพ็ญ ไม่ได้เห็นสิ่งที่ชั่วเป็นดี สิ่งที่ดีเป็นชั่ว
แบบพวกเราๆท่านๆ

พวกเรานั้นโดยมากเห็นกงจักรเป็นดอกบัว เห็นเลือดอาบตัว
เป็นเครื่องประดับ แบบวินทุกุมาร (มิตตวินทุกะกุมาร) ที่ท่าน
กล่าวไว้ในธรรมบท เป็นลูกชายของหญิงคนหนึ่งซึ่งมีลูกคนเดียว
พ่อก็ดูว่าจะเสียไปตายไป พ่อใหญ่เป็นหนุ่มมา มารดาก็ทะนุ
ถนอม อาศัยลูกคนเดียวนั้นน่าจะสืบทายาทมรดก ทุกอย่างก็จะ
มอบให้เพราะไม่มีใครคนอื่น ทุกสิ่งทุกอย่างเอาใจใส่แนะนำสอนให้
ประพฤติปฏิบัติ ให้ถูกต้องตามครรลองของฆราวาส แต่ลูกคน
นั้นไม่ได้คิดว่าจะมารดาของตัวรักตัว ถึงคิดก็คิดได้อยู่ว่ารัก แต่
จิตใจของเขามีแต่อยากจะไปเที่ยวที่นั่น อยากจะไปเที่ยวที่นี่ สมบัติ
ที่มีอยู่เค้าไม่ยินดี เค้าอยากจะไปหาสมบัติใหม่ อยากจะไปเห็น
อยากจะไปเที่ยวที่อื่น

ต่อมามีพวกนายสำเภาเค้าจะไปต่างประเทศ สมัยก่อนไม่มี
รถยนต์รถไฟ ไม่มีเรือไอรือหางยาวเหมือนสมัยนี้ มีเรือใบเรือ
สำเภาออกไปต่างประเทศออกไปค้าขายกัน ชายคนนั้น หนุ่มคน

นั่นเห็นเขาไปก็อยากจะไปกับเขา ไปตกลงกับเขา ขอไปกับเขา โดยไม่ได้ปรึกษากับมารดาของตัวว่าจะเห็นด้วยหรือไม่ ไปตกลงกับคนอื่นไว้ แล้วจึงมาพูดกับมารดา มารดาก็ห้าม อย่าไปเลย สมบัติข้าวของของเราก็พอเป็นพอไป พอใช้พอสอย ไม่มีใครที่จะมาแบ่งแย่งเอาของทุกอย่างที่มีอยู่ก็เป็นของลูก แม่ก็เฒ่าแก่แล้ว เมื่อป่วยไข้ได้ทุกข์ก็ไม่ทราบว่าจะพึ่งพาอาศัยใครนอกจากลูกเท่านั้นที่จะเป็นที่พึ่งที่อาศัยของแม่ ไม่ต้องไป แก่ก็ไม่ฟังเสียงว่าได้ตกลงกับเขาแล้ว อยากจะไปเป็นส่วนใหญ่ ห้ามเท่าไรก็ไม่ฟัง

ถึงจวนเวลาสำเภาก็จะออก แม่ห้ามไว้ไม่ยอมฟังเสียงแม่ แม่ก็กอดเอาไว้ ไม่อยากให้ลูกชายของตัวไป ลูกชายซึ่งมีความอยากเป็นส่วนใหญ่ ไม่ได้คิดคำนึงคำนวนหาว่าผิดถูกชั่วดีอย่างไร ก็อาศัยกำลังเรี่ยวแรงของตัวทุบตีแม่ จนแม่ไม่สามารถที่จะกอดเอาไว้ได้ จับไม่อยู่ ก็เลยหนีไป ลงสำเภาก็ไป นี้นในตำรับตำราที่ท่านกล่าวเอาไว้

พอไปเดินสำเภาก็เจ็ดวัน ก็คงไกลพอสมควร สำเภาก็มี
ลมมันก็พัดไปอย่างนั้น ไปตามทิศตามทาง พวกที่เคยสำเภาเค้า
รู้จัก ครั้นไปได้เจ็ดวันเจ็ดคืนแล้ว หยุดหนึ่ง ทั้งๆที่มีลมอยู่ ก็ไม่เดิน
ไปที่ไหน โดยหาสาเหตุไม่ได้ว่ามันเป็นมาจากอะไร คนในนั้นก็
ไม่ใช่ว่ามีแต่นายสำเภากับเด็กหนุ่มคนนั้น มันมีไปด้วยกันหลาย
คน เป็นจำนวนสิบๆร้อยๆ นั่งอยู่ในสำเภา แต่ไม่ทราบว่ามันเป็น
เหตุอะไร ตั้งใบขึ้นมันก็ไม่ไปให้ ทำอย่างไรมันก็หยุดนิ่งอยู่อย่าง
นั้น ก็เลยมาปรึกษาปรารภกัน เหตุมันเป็นอย่างนี้ มันเป็นเพราะ
อะไรสำเภาของเราจึงไม่ไปที่ไหน ถ้าหากมันเป็นอย่างนี้ก็ไม่
มีทาง ต่างคนต่างจะต้องตายด้วยกันทั้งนั้น เพราะอาหารการกิน
น้ำดื่มอยู่ในนี้ ถ้าสำเภาไม่เคลื่อนที่มันก็มีแต่วันมันจะหมดไป
เมื่ออาหารหมด น้ำดื่มหมด ทุกคนก็จะต้องตายกัน ก็ไม่มีอะไรที่
จะกินจะดื่ม ชะรอยในสำเภาของเรานี้อาจจะมีกาละกิณีซักคน
หนึ่งก็ได้ สำเภาจึงเกิดวิปริตแบบนี้

ปรึกษากันอย่างนั้น ก็เลยทำสลากคือทำบัตรกาลกิณี
ขึ้นใบหนึ่ง นอกนั้นก็ธรรมดาๆ แล้วก็ประกาศเห็นพร้อมกันใน

เร็ว ถ้าหากใครถูกบัตร์กาลกิณีนี้ จะต้องอยู่กับหมู่คณะไม่ได้
จะต้องหนีไปตามกรรมของตัวเอง คือจะให้ลงจากสำเภาวายน้ำไป
ตามหน้าที่ของเค้า เพราะรักษาส่วนใหญ่ เก็บเอาไว้มันจะตาย
ด้วยกันทั้งหมด เมื่อตกลงพร้อมใจกันอย่างนั้น ก็ทำสลากขึ้น
แล้วก็กล่าวคำเชื่อเชิญสิ่งศักดิ์สิทธิ์ต่างๆมาเป็นหลักฐานพยาน
แล้วก็ให้จับสลากกัน พอจับไปทุกคนแล้วก็ตรวจสลาก ก็ไปถูก
กาลกิณีไอ้เจ้าที่ตีมารดา หมู่ที่ไม่เชื่อฟังคำของแม่ ไปถูกเข้า
พอไปถูกเข้าเค้ายก็ไล่ ให้กระดานแผ่นหนึ่งเป็นเครื่องอาศัย ไล่ลง
ไปเกาะกระดานวายน้ำ อาศัยกระดานไป

พอคนนั้นลงจากสำเภาเท่านั้น สำเภาก็เดินไปอย่าง
สะดวกสบาย นี่เรื่องในธรรมบทท่านกล่าวเอาไว้ แต่อาศัยกรรม
ของเค้า ไม่ได้ตายจมน้ำ เค้าไปอาศัยแผ่นกระดาน อาศัยคลื่น
ของน้ำก็เลยไปถึงเกาะแห่งหนึ่ง เกาะนั้นมีเปรตตัวหนึ่งซึ่งเคย
ฆ่าบิดามารดา ไปตกนรกหมกไหม้หมดเวรกรรมในนรก แต่เศษ
ของกรรมยังมีเลยมาเกิดเป็นเปรตในที่นั้น ในศิโรษะของเขามี

กงจักรอันใหญ่ผันหมุนอยู่ในศิระชะ เลือดอาบหน้าอาบตา ไหล
ลงมาทั่วสรรพางค์ร่างกาย เค้าร้องให้เจ็บปวดอยู่ตลอดเวลา

ไอ้ชายคนนี้ไปเห็นเข้า แทนที่จะเห็นตามเป็นจริงว่าสิ่งนั้นคือ
กงจักรผัน หรือหมุนศิระชะของเขา สิ่งที่เขาไหลลงมาตามตัวของเขา
คือเลือด เสียงที่เค้าเจ็บเค้าปวดเค้าร้องให้ ก็เข้าใจว่าเค้าร้อง
เพลงเพราะเหลือเกิน สิ่งที่เขาเห็นกงจักรนั้นก็สวยงามเหมือน
ดอกบัว เลือดที่มันไหลอาบตัวก็ถือว่าเป็นสร้อย เป็นเพชร เป็น
พลอย เป็นเครื่องประดับสวยงาม อยากได้ ร้องขอ ไอ้เปเรตก็
บอกความเชื่อว่าอันนี้ไม่ใช่ของดีบของดีอะไรนะ เป็นกงจักร นี่ก็
ไม่ใช่เครื่องประดับ เลือด “อย่ามาโกหกเรา อย่างไรขอให้เรา
เถอะ เราเข้าใจว่าสิ่งนี้มันเป็นของดีจริงๆจังๆ เราจึงขอ”
คือเปเรตมันก็จะหมดกรรมของมันอยู่แล้ว ไอ้คนนี้ก็เลยไปรับ
กรรมอันนั้น พอตั้งกงจักรใส่หัวให้ ใส่ศิระชะให้ มันก็หมุนลงไป
ผันลงไป เลือดก็ไหลอาบเนื้ออาบตัว ทุกข์ยากลำบากร้องให้อยู่
อย่างนั้น

เพราะเวรกรรมของตัวที่ชั่วเสีย ทำร้ายมารดาของตัว ไม่เชื่อฟัง มารดาที่ห้ามปราม ไม่อยากให้ไปอย่างนั้นอย่างนี้ คือไม่มีคุณงามความดีอะไร มีแต่เอาความอยากของใจ ไม่ฟังเหตุฟังผล คนอื่นเค้าที่ห้ามเอาไว้ ใจอยากไปอย่างไร ชอบอย่างไร ก็เอาแต่ใจของตัวเอง นี่เรื่องวินทุมารในธรรมบท ท่านกล่าวเอาไว้ ได้รับทุกขวิบโทย เพราะไม่เชื่อฟังคำห้ามปรามของมารดา ถ้าหากมาพูดเป็นธรรมาธิษฐาน วกเข้ามาหาพวกเราท่าน หรือตัวของเราเอง มารดาก็คือพระพุทธรูปเจ้า สอนคนให้รู้ เหตุผลดีชั่ว ผิดถูกต่างๆ ห้ามเอาไว้ไม่ให้ทำ ให้พูด ให้คิด สิ่งที่ดี สิ่งที่เป็นพิษเป็นภัยแก่ตัวของตัว

แต่พวกเราท่านก็ไม่ยอมเชื่อฟังธรรมคำสอนที่พระพุทธรูปเจ้า สอนเอาไว้ เชื่อแต่ใจของตัวเอง ใจนึกใจคิดอยากอย่างไร ชอบอย่างไร ก็เอาตามใจของตัวเองเท่านั้น จะผิดถูกชั่วดี ไม่ได้คำนึง คำนวณ แต่พอเผชิญไปโดนทุกขโดนโทษเข้า จึงจะวกคิด นี่เราผิดไปแล้ว มันแก้ไขไม่ได้ เพราะมันติดหนึบเหมือนปลาที่ติดเบ็ด มันหนีไม่ได้ มันข้องมันติดแล้ว ยิ่งเบ็ดติดลึกถึงหัวพุงของปลา

แล้ว ไปเถอะ ไปที่ไหน ไปไม่ได้ จะมีทุกข์มีโทษขนาดไหน ที่เบ็ด
มันเกาะปากเกาะพุงของมันอย่างนั้น ผลที่สุดก็ตายทิ้ง
ไม่อย่างนั้นเจ้าของเบ็ด พรานเบ็ดเค้ามาเห็นเข้า เค้าเอาไปต้ม
ไปแกงกินเสีย คือไม่ได้คิดคำนึงว่าไฉนนี้ อย่างนิดๆหน่อยๆ อันนี้มัน
มีอะไรภายในหรือไม่ว่า พอเห็นเข้าก็สวบเอากลิ่นเอา

นี่จิตใจของพวกเราท่านก็ทำนองเดียวกัน ถือว่าอันนั้นมัน
อยากมันชอบ แต่มันจะให้ทุกข์ให้โทษแก่ตัวอย่างไรนั้นไม่ได้คิด
คึนมาพิจารณาดู เอาแต่ความอยากเป็นหลักเป็นเกณฑ์ พอไป
โดนทุกข์โดนโทษเข้าหนัก จึงจะวกคิด เอ๊ะ นี่เราผิด มันแก้ตัว
ไม่ได้แล้ว มันหลวมตัวแล้ว มันกลืนกินเบ็ดแล้ว มันลำบาก มัน
จึงควรคิดพิจารณาให้รอบคอบทุกสิ่งทุกอย่างไป ว่าคำสอน
ของพระพุทธเจ้านั้นท่านหวังดีแก่สัตว์โลกขนาดไหน คิดอะไร
จากเราผู้ประพฤติปฏิบัติ จะเอาข้าวของเงินทอง ค่าจ้างรางวัล
ในการบอกสอน มีมัย ไม่มีอะไรที่พระพุทธเจ้าเรียกร้องจากเรา
ที่ท่านแนะนำสอน พระองค์เองก็บริณีพพานไปแล้ว ไม่ห่วงใยอะไร
ในโลก แต่ที่ตรัสสอนเอาไว้ก็เพราะสงสารเมตตาสัตว์ ถ้าหากไม่

มีคำสอนเอาไว้ ก็ไม่มีทางเดินสำหรับสัตว์ มีดบอดอยู่แล้ว แต่มีคำสอนขนาดนี้ก็ยังไม่เดินตามถนนหนทางให้ มันก็น่าสังเวช สลดใจ

ควรที่นำมาพิจารณาศึกษาเรื่องธรรมะเพื่อเกิดสติเกิดปัญญา เกิดการละการถอนในสิ่งที่ชั่วที่ผิดต่างๆ อย่าไปเห็นว่าการเกิด การตาย เป็นของดีของดี ของวิเศษวิโส กิเลสตัณหา ความอยากของจิตของใจ อย่าไปถือว่ามันเป็นเรื่องสนุกสนาน มันเป็นเรื่องดีของดี เพราะหลงเรื่องเหล่านี้ จึงเกิดทุกข์ร้อนให้เสียใจเดือดร้อนวุ่นวาย ทั้งกายก็ไม่ได้อยู่เป็นสุข เพราะเชื่อเรื่องกิเลสตัณหายั่วยุ เชื่อเรื่องชั่วเรื่องเสียที่ตัวก่อขึ้น คิดขึ้น ไม่ได้เชื่อตามธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า เราจึงได้รับทุกข์รับโทษอย่างนี้ มันไม่ได้คิดพิจารณา เหมือนคนไข้ไม่รับทานยามันก็ไม่มีวันหาย

ฉะนั้นธรรมที่พระพุทธเจ้าทรงตรัสเอาไว้ จะเป็นสมัยใดกาลใด ธรรมก็เป็นอกาลิโก คือทั้งกาลทั้งสมัย จงนำมาพิจารณาปฏิบัติกาย วาจา ใจของตัวให้รู้ ให้เข้าใจว่าชั่ว

เป็นชั่ว ดีเป็นดี อย่าไปลุ่มไปหลง อย่าไปเชื่อความคิดของตัวเอง
โดยถ่ายเดียว ถ้าความคิดที่เป็นพิษเป็นภัย เป็นกิเลสตัณหา มัน
จะนำทุกข์มาให้ จึงไม่ควรเชื่อเรื่องความคิดของตัวเองยิ่งกว่าอรรถ
กว่าธรรมที่พระพุทธเจ้าสอน พระองค์เห็นประจักษ์ชัดเจนใน
พระทัยมาแล้ว จึงมาสอนสัตว์ สอนด้วยความเมตตากรุณา
สอนด้วยความสงสารรักใคร่สัตว์ ไม่ได้สอนให้สัตว์ฉิบหายล่ม
จม สอนให้สัตว์เหล่านั้น ดิบดี มีคุณค่า ได้รับความสุขความสงบ
นี่พวกเราทั้งหลายจะไม่ได้พิจารณาในจิตในใจของตัวเอง
เพื่อเคารพบูชาพระพุทธเจ้าบ้างหรือที่ท่านอุทิศสัพเพสาขายามณะ
สอนโดยไม่คิดมูลค่าสาระอะไร ทั้งสอนถูกต้องแน่นอน เรา仍将
ฝืนคำสั่งสอนทำตามกิเลสตัณหาความอยากของตัวเอง ให้เหมือนวิน
ทุกumar อย่างนั้นหรือ ต้องนำมาพิจารณาชำระจิตใจที่ชั่วที่
เสียต่างๆ ให้สงบให้เย็น ไม่อย่างนั้นการเกิด การตาย มันจะ
ยึดเยื้อเรื่อยไป ไม่ทราบว่าจะไปจบเอาเมื่อไร เพราะไม่ได้ศึกษา
ไม่ได้ตั้งหน้าปฏิบัติ

ความจริงการปฏิบัติใจมันสั้น มันมีวันที่จะสุขจะสงบ แต่
การเชื่อเรื่องกิเลสตัณหา ยาวแสนยาว ไม่ทราบว่าจะจบจะสิ้น
เมื่อไร ถ้าเชื่อเรื่องของมันเรื่อยไป ก็ไม่มีวัน เพราะเป็นวัฏจักรวน
อยู่อย่างนั้น เดี่ยวเกิด เดี่ยวตาย เดี่ยวดีใจ เสียใจ เดี่ยวร้องไห้
เดี๋ยวเพลิดเพลิด มันเป็นอย่างนี้โลกอันนี้ มันไม่มีอะไรที่น่า
เลื่อมใส น่าศรัทธา น่าปรารถนา น่าอยู่ สำหรับจิตผู้รู้ ผู้ประพฤติ
ปฏิบัติ ท่านเห็นประจักษ์ชัดเจนอย่างนั้น

นี่พวกเราท่านมันมีดมันบอด ทั้งๆที่โลกเปิดเผยให้เห็น
เด่นชัดอยู่ แต่อ่านาจความบอดของตา พระอาทิตย์ พระจันทร์
จะสว่างไสวขนาดไหน มันก็มองไม่เห็นอะไรเพราะมันบอด เมื่อ
บอดแล้วก็มักอยากจะพูดใหญ่ อวดตัว ไปเหยียบหัวหมา ก็หา
เหยียบมานานแล้ว มึงอยู่ที่นี่หรือ แบบนี้แหละคนบอด ไปโดน
หลักโดนตอกก็เหมือนกัน กูหาโดดหาเตะมึงมานานแล้ว เพิ่งจะ
เจอมึงเดี๋ยวนี้ มันไปแบบนั้น คนตาบอด ไม่ยอมตัวว่าเราไม่เห็น
จึงไปเหยียบมัน ไปโดนมัน แก้วตัวเรื่อยไป คนบอดมันพูดใหญ่
พูดเก่ง ปฏิภาณมาก แต่ก็ใครเล่าเค้าจะเชื่อ ใครเล่าเค้าจะ

เมตตา ทั้งๆที่ตัวไม่รู้ ตัวไม่เห็น ก็ยังพูดใหญ่ไฟสูงอยู่อย่างนั้น
มันก็ไม่มีใครที่จะเมตตาสงสารให้

นี่เราก็ทำนองเดียวกัน เมื่อเราบอดมองไม่เห็นอะไรก็ยังคงจะ
คิดใหญ่ไฟสูง ยังจะเชื่อว่าตัวนี้ดีเด่นกว่าพระพุทธเจ้า ความคิด
ความเห็นของเราก็ถูกต้องกว่าธรรมะที่ท่านตรัสเอาไว้ ถ้าไปเชื่อ
แบบนี้มันก็ไม่มีทาง เหมือนคนไข้ไม่ฟังเสียงของยา ไม่มีเวลาที่
จะหาย ฉะนั้นธรรมะที่พระพุทธเจ้าสอนไว้ มันมีมากทั่วโลก ทั่ว
ดินแดง หากเราฉลาดนำมาพิจารณาสนใจของเราแล้ว
จะเกิดสาระประโยชน์ หากเราเห็นเราได้ยินแต่ไม่ได้สนใจนำมา
พิจารณาว่าอะไรดีชั่วผิดถูก มันก็ไม่เกิดอะไรให้ มีแต่มีดบอด
เรื่อยไป

ฉะนั้นขอทุกคนจงนำธรรมะมาศึกษา มาพิจารณาปฏิบัติ
อย่าไปเชื่อเรื่องกิเลสตัณหามานะทิฐิของตัวยิ่งกว่าเรื่องของ
ธรรมะ ถ้าหากทุกคนสนใจในธรรมะ ใจที่เคยมีดบอดก็ค่อยจะ
สว่างไสวขึ้น ใจที่เคยขุ่นมัวก็จะค่อยสะอาดขึ้น ธรรมะเป็นเครื่อง

ชำระชักฟอกกิเลสตัณหา ให้ตกออกจากกาย วาจา ใจ ของตัว
ยังทันกาลทันสมัย ไม่มีอะไรที่มันเสื่อมมันเสียไป

ราคะตัณหาสมย์พระพุทธเจ้ายังทรงพระชนม์อยู่ก็
เหมือนกันกับพวกเราปัจจุบัน ท่านปรินิพพานไปแล้ว คนที่มี
ราคะตัณหา มานะทิฐิ มันก็ยังมีอยู่ สิ่งที่จะปราบสิ่งเหล่านี้คือ
ธรรมะก็ยังมีอยู่ แต่พวกเราไม่สนใจนำมาแก้ไขประพฤติกปฏิบัติ
ศึกษา จิตใจของเราจึงเร่าร้อน จิตใจของเราจึงลุ่มหลงเรื่อยมา
ฉะนั้นขอจงนำธรรมะมาศึกษา มาพิจารณา มาประพฤติปฏิบัติ
ถ้าเราทุกคนสนใจในธรรมะ ต่างคนต่างก็จะต้องมีความสุข
ความสบาย จิตใจที่เคยมืดบอดลุ่มหลง ก็นับวันที่จะสว่างไสว
นี่เรื่องธรรมะเป็นเรื่องแก้กิเลสในใจอย่างนั้น จึงควรพวกเรา
ท่านจะนำมาพิจารณาพิจารณาศึกษา ตั้งหน้าตั้งตาปฏิบัติ คนที่มี
ธรรมะเท่านั้นจะเป็นคนอัศจรรย์ เป็นคนมีความสุขเหนือโลกที่
เขาข้องติดคิดปรุงกัน คนที่ลุ่มหลงไม่มีธรรมะเท่าใด คนนั้นก็
เป็นภัยแก่ตัวของตัวและโลก ธรรมะจึงทันกับกาลกับเวลา
เพราะกิเลสตัณหา มันยังมีอยู่ ธรรมะจึงมีคุณค่าอยู่ ถ้ากิเลส

ตัณหามันหมดไป ธรรมะมันก็ไม่มีคุณค่าอะไร เหมือนกับคนไม่
ใช้ ยามันก็ไม่จำเป็น คนไม่หิว อาหารมันก็ไม่จำเป็น แต่เมื่อใช้
มา หิวมา มันจำเป็นที่จะต้องหาหาอาหาร นี่พวกเราทำนสิ่ง
ที่เป็นใช้ ทั้งที่หิว แต่ไม่หาอาหาร หา มารักษา เมื่อไรเล่าโรค
ของเรามันจะหาย ความหิวของเรามันจะหมดไป ให้สอนใจของ
ตัวอย่างนั้น เมื่อทุกท่านได้สดับธรรมคำสอนที่ได้อธิบายมา จง
นำไปพิจารณา ตั้งหน้าตั้งตาปฏิบัติ ต่อจากนั้นไปก็จะมีสุข
กายสุขใจ

การอธิบายธรรมะเห็นว่าสมควร เสียเวลา ขอยุติเพียงเท่านี้
เอวัง

ที่มา: <https://youtu.be/RuIMS3jRHYU>